19. Якія з дадзеных гукаў не маюць парных глухіх?

1) [л]; 2) [р]; 3) [в]; 4) [в’]

А) усе прыклады. **Б)** усе прыклады, акрамя 1.
В) 1, 2. **Г)** 1, 2, 3. **Д)** 3, 4.

20. Фанетыка – раздзел мовазнаўства, у якім вывучаюцца … .

1) склад слова; 2) будова слова; 3) націск;
4) інтанацыя; 5) гукі.

Выберыце патрэбныя варыянты.

А) усе варыянты. **Б)** усе варыянты, акрамя 2.
В) 1, 2. **Г)** 2, 3, 5. **Д)** 3, 4.

21. Выберыце з прапанаваных толькі назоўнікі мужчынскага роду:

1) палын; 2) лебедзь; 3) шынель; 4) пола; 5) фае.

А) усе словы. **Б)** няма правільных варыянтаў.
В) 1, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 5.

22. Вызначце словы з падоўжанымі зычнымі:

1) двухгалоссе; 2) магазінны; 3) заціша; 4) каменны.

А) усе прыклады. **Б)** няма правільных варыянтаў.
В) усе варыянты, акрамя 4. **Г)** 1, 3. **Д)** 2, 4.

23. Хто з культурных дзеячаў старажытнай Беларусі атрымаў у народзе імя ***Златавуст***?

А) Францыск Скарына. **Б)** Кірыла Тураўскі. **В)** Сымон Будны.
Г) Мікола Гусоўскі. **Д)** Мялецій Сматрыцкі.

24. Для беларускай мовы ўласціва фанетычная з’ява *дзеканне і цеканне*. Для якой мовы яшчэ характэрна такая з’ява?

1) для рускай мовы; 2) для ўкраінскай мовы; 3) для польскай мовы.

А) усе варыянты правільныя.
Б) няма правільных варыянтаў.
В) 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

Конкурс арганізаваны і праводзіцца Грамадскім аб’яднаннем «Беларуская асацыяцыя «Конкурс» сумесна з Акадэміяй паслядыпломнай адукацыі пад эгідай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь.

220013, г. Мінск, вул. Дарашэвіча, 3–218
тэл. (017) 292 80 31, 290 01 53
e-mail: info@bakonkurs.by http://www.bakonkurs.by/

ГА «БА «Конкурс». Заказ 13. Тыраж 28700 экз. г. Мінск. 2014 г.

Конкурс па беларускай мове «БУСЛІК-2014»

Чацвер, 20 лютага 2014 года

- працягласць работы над заданнем 1 гадзіна 15 хвілін;
- карыстацца падручнікамі, канспектамі, справачнай літаратурай забараняецца;
- кожны правільны адказ адзначаецца трыма, чатырма ці пяццю баламі; колькасць балаў, якія атрымлівае ўдзельнік, адказваючы на пытанне правільна, вызначаецца складанасцю пытання (8 лягчэйшых пытанняў – па 3 балы, 8 найбольш складаных – па 5 балаў, астатнія 8 – па 4 балы); складанасць пытання вызначаецца па колькасці ўдзельнікаў, якія правільна на яго адказалі;
- няправільны адказ адзначаецца чвэрцю балаў, прадугледжаных за дадзенае пытанне, і залічваецца са знакам «мінус», у той час, як не даўшы адказу, удзельнік захоўвае раней набраныя балы;
- на кожнае пытанне маецца толькі адзін правільны адказ;
- на старце ўдзельнік атрымлівае авансам 24 балы;
- максімальная колькасць балаў, якую можа атрымаць удзельнік конкурсу, – 120;
- самастойная і сумленная работа над заданнем – галоўнае патрабаванне арганізатараў да ўдзельнікаў конкурсу; пры парушэнні гэтых патрабаванняў удзельнікі могуць быць дыскваліфікаваны;
- пасля заканчэння конкурсу лісток з заданнем застаецца ўдзельніку;
- вынікі ўдзельнікаў размяшчаюцца на сайце http://www.bakonkurs.by/ праз 1-1,5 месяцы пасля правядзення конкурсу.

Заданне для вучняў 3-4 класаў

1. Які назоўнік з’яўляецца адгадкай выдзеленага ў народнай загадцы слова?

*Каля **ямы** ўсе з кіямі.*

А) каструля. **Б)** міска. **В)** гаршчок. **Г)** збан. **Д)** кубак.

2. Якога слова не хапае ў вершаваных радках Галіны Каржанеўскай?

Гэтак спрытна беляць столь!
Я сваім вачам не веру:
Стала белаю, як соль,
Як мука і як папера.
Буду ведаць:
… – незвычайныя майстры.

А) муляры. **Б)** маляры. **В)** цесляры. **Г)** сталяры. **Д)** ганчары.

3. Што, як толькі з’явілася і пачалі на ім працаваць, у народзе называюць *«сталёвы конь»*?

А) камбайн. **Б)** трактар. **В)** плуг. **Г)** цэп. **Д)** грузавік.

4. У якіх словах з дадзеных правільна пастаўлены націск?

1) муля□рскі; 2) сівы□; 3) куха□рскі.

А) ва ўсіх словах. **Б)** няма правільных варыянтаў.
В) 1, 2. **Г)** 1, 3. **Д)** 2, 3.

5. Колькі слоў ужыта ў сказе?

Няхайкрасалюбімайзямліўзадушэўнайпесніадгукнецца.

А) 5. **Б)** 6. **В)** 7. **Г)** 8. **Д)** 9.

6. Пра якую птушку ў народзе склалі загадку?

Шапачка маленькая, камізэлька нятканая, кафтанік рабенькі, ходзіць босенькі.

А) пра гусь. **Б)** пра зязюлю. **В)** пра жураўля.
Г) пра вераб'я. **Д)** пра шпака.

7. Падбярыце з прапанаваных слоў сінонім(-ы) да назоўніка ***балота***:

1) дрыгва; 2) багна; 3) дрыгвянік; 4) багнішча.

А) усе словы. **Б)** 1. **В)** 1, 2. **Г)** 2, 3. **Д)** 4.

8. У якіх словах з дадзеных на месцы пропуску неабходна напісаць літару ***ш***?

1) па ..часціць; 2) пя..чаны; 3) раска..чык; 4) мые..ся.

А) ва ўсіх словах. **Б)** 1, 2. **В)** 1, 3. **Г)** 1, 4. **Д)** 2, 3, 4.

9. Адной з найбольш ужывальных часцін мовы (пасля назоўніка) мовазнаўцы лічаць … .

А) прыметнік. **Б)** дзеяслоў. **В)** прыслоўе.
Г) лічэбнік. **Д)** займеннік.

10. Выберыце з прапанаваных слова, у якім на месцы пропуску напішаце літару ***а***:

1) шч..гол; 2) сельд..рэй; 3) пл..вец.

А) ва ўсіх словах. **Б)** няма правільных варыянтаў.
В) 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

11. Літару ***ь*** патрэбна напісаць на месцы пропуску у словах:

1) бац..вінне; 2) ц..вік; 3) ц..вет; 4) ц..вердзь.

А) ва ўсіх словах. **Б)** няма правільных варыянтаў.
В) 1, 2. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

12. Дадзены назвы птушак:

1) кнігаўка; 2) салавей; 3) сініца; 4) груган; 5) глушэц.

Падбярыце дзеясловы, якія абазначаюць іх спевы:

а) шчоўкаць; б) кігікаць; в) такаваць; г) каркаць; д) цінькаць; е) крумкаць; ё) кракаць; ж) буркаваць.

А) 1-ж; 2-г; 3-а; 4-в; 5-б. **Б)** 1-ё; 2-в; 3-б; 4-д; 5-а.
В) 1-а; 2-б; 3-е; 4-д; 5-ж. **Г)** 1-д; 2-е; 3-г; 4-б; 5-ё.
Д) 1-б; 2-а; 3-д; 4-е; 5-в.

13. Якое слова прапушчана ў народнай прыкмеце?

Багата снегу – багата … .

А) вады. **Б)** работы. **В)** яды. **Г)** хлеба. **Д)** турбот.

14. Падбярыце з дадзеных слоў антонімы да дзеяслова ***есці***:

1) сталавацца; 2) карміцца; 3) падсілкоўвацца.

А) усе словы. **Б)** няма правільных варыянтаў.
В) 1, 2. **Г)** 1, 3. **Д)** 2, 3.

15. Вучні запісвалі назоўнікі ў форме меснага склону адзіночнага ліку. Алесь запісаў: *на крызе, аб дачцы*. Паліна – *у лазне, аб кветцы*. Юрась – *на вежы, аб сястрэ.*

Хто з вучняў правільна зрабіў запіс?

А) усе вучні. **Б)** усе вучні дапусцілі памылкі.
В) Алесь. **Г)** Паліна. **Д)** Юрась.

16. Дапоўніце народныя выслоўі па дадзенаму пачатку:

1) цішэй едзеш – …; 2) рыба шукае, дзе глыбей, а чалавек – …;
3) далей у лес – …; 4) чым ноч цямней, тым … .

Выберыце патрэбны варыянт:

а) дзе лепей; б) болей дроў; в) ясней зоры; г) далей будзеш.

А) 1-а, 2-б, 3-в, 4-г. **Б)** 1-б, 2-а, 3-г, 4-в. **В)** 1-в, 2-г, 3-б, 4-а.
Г) 1-г, 2-а, 3-б, 4-в. **Д)** 1-г, 2-в, 3-а, 4-б.

17. Як называецца рака, на якой быў пабудаваны старажытны горад Тураў?

А) Свіслач. **Б)** Днепр. **В)** Прыпяць. **Г)** Шчара. **Д)** Дзвіна.

18. Умоўная назва часу, які трэба ведаць для падарожжа ў мінулае, – … .

А) археалагічны. **Б)** геалагічны. **В)** гістарычны.
Г) архаічны. **Д)** тапаграфічны.